

Handläggare
Richard Hultman
08-508 26 231

Till
Trafiknämnden
2021-08-26

Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner slutredovisning av åtta projekt inom Grönare Stockholm etapp 1.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Bengt Stenberg
Avdelningschef

Elisabeth Rosenquist
Enhetschef

Sammanfattning

I april 2017 fattade trafiknämnden, i samma ärende, beslut om utredning, inriktning och genomförande av ett antal projekt inom den särskilda satsningen Grönare Stockholm. Enligt kontorets praxis ska de projekt som har ett gemensamt genomförandebeslut också slutredovisas gemensamt.

I föreliggande ärende slutredovisas följande projekt:

- Bodholmsgången, Skärholmen C, Skärholmen sdf.
- Gröna stugan, Bredäng, Skärholmen sdf.
- Parkleken Backen, Östbergahöjden, Enskede-Årsta-Vantör sdf.
- Bandängen, Bandhagen, Enskede-Årsta-Vantör sdf.
- Flatens entréer, Skarpnäck sdf.
- Solursparken, Vällingby C, Hässelby-Vällingby sdf.

Trafikkontoret
Stadsmiljö

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 231
Växel 08-508 27 200
richard.hultman@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

- Tenstagången, Tensta C, Spånga-Tensta sdf.
- Gullingeparken, Tensta C, Spånga-Tensta sdf.

Trafiknämnden godkände genomförande av de åtta projekten med en beräknad investeringsutgift om 46,0 mnkr (efter reviderat beslut Tn 2017-11-23, Gröna Stugan). Projektens totala utgift uppgår till 49,5 mnkr, vilket är en avvikelse med 3,5 mnkr. Avvikelsen hänförs till projekten Bodholmsgången, Solursparken och Tenstagången och kommenteras nedan.

Kontoret kan konstatera att det p.g.a. tidsbrist saknades bygghandlingar och kalkyler vid tiden för genomförandebeslut, vilket generellt i projekt innebär risker i genomförande och budgetering. Kontoret kan med detta i beaktande ändå konstatera att projekten, utifrån givna förutsättningar, har genomförts på ett ändamålsenligt sätt.

Projekten uppvisar till sin karaktär stora olikheter och har haft stor variation i förutsättningar och genomförande. Kontoret gör bedömningen att samtliga projekt bidrar till ett grönare och tryggare Stockholm genom att tillföra gröna värden, attraktiva platser för vistelse och lek och ökad trygghet.

Kontoret föreslår att trafiknämnden godkänner slutredovisning för projekten Bodholmsgången, Gröna stugan, Parkleken Backen, Bandången, Flatens entréer, Solursparken, Tenstagången, Gullingeparken.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i februari 2017 Grönare Stockholm, riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden (utl. 2017:30, dnr 171-1292/2016). I kommunfullmäktiges budget 2017 tillfördes också trafiknämndens investeringsbudget 300 mnkr under åren 2017-2019, för att utveckla stadens grönstruktur med avseende på sociala värden, vistelsevärden och ekosystemtjänster.

Riktlinjerna syftar till att generellt stärka stadens gröna kvaliteter i alla stadsdelar samtidigt som trafiknämnden ges ett större stadsövergripande samordningsansvar. En förvaltningsövergripande strategisk samordningsgrupp inrättades också under ledning av stadsträdgårdsmästaren.

Arbetet med att investera de 300 mnkr som tilldelades trafikkontoret delades upp i tre olika etapper där totalt 32 olika

projekt ingår, alla finansierade via Grönare Stockholm. De första projekten påbörjades 2017 och samtliga kommer att vara avslutade senast 2022.

Trafiknämnden fattade beslut om etapp 1 av Grönare Stockholm i april 2017. Trafiknämnden fattade följande beslut:

1. Trafiknämnden godkänner föreliggande förslag till strategi för genomförande av Ett grönare, mer attraktivt och levande Stockholm.
2. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för en ny större park vid Vårbergstoppen till en kostnad om 10 mnkr.
3. Trafiknämnden godkänner projektdirektivet avseende Vårbergstoppen samt anmäler detta till kommunstyrelsens ekonomiutskott.
4. Trafiknämnden godkänner föreslagen inriktning för 4 delprojekt om sammanlagt 42,5 mnkr.
5. Trafiknämnden godkänner genomförande av 9 delprojekt för en sammanlagd kostnad om 48,5 mnkr.

De nu aktuella projekten hade alltså ett gemensamt genomförandebeslut enligt punkt 5 ovan. I likhet med tidigare praxis har kontoret därför valt att göra en gemensam slutredovisning av dessa projekt. För projektet Hässelby gård (som ingick i ovanstående genomförandebeslut) gjordes en större revidering av genomförandebeslutet vid senare tillfälle, detta kommer därför att slutredovisas separat. För projektet Gröna Stugan gjordes en mindre revidering av genomförandebeslutet varför kontoret har valt att låta det ingå i föreliggande gemensamma slutredovisning. Övriga projekt som enligt ovan fick utrednings- och inriktningsbeslut kommer att slutredovisas separat.

Nedanstående karta visar platserna för de åtta projekt som slutredovisas i föreliggande ärende.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Resultat

I föreliggande ärende slutredovisas följande projekt:

- Bodholmsgången, Skärholmen C, Skärholmen sdf.
- Gröna stugan, Bredäng, Skärholmen sdf.
- Parkleken Backen, Östbergahöjden, Enskede-Årsta-Vantör sdf.
- Bandängen, Bandhagen, Enskede-Årsta-Vantör sdf.
- Flatens entréer, Skarpnäck sdf.
- Solursparken, Vällingby C, Hässelby-Vällingby sdf.
- Tenstagången, Tensta C, Spånga-Tensta sdf.
- Gullingeparken, Tensta C, Spånga-Tensta sdf.

Genomförda lösningar

Nedan följer en sammanfattning av projektens resultat, utförligare redovisning för respektive projekt framgår av bilaga 1-8.

Bodholmsgången, Skärholmens centrum.

Ett viktigt gångstråk och entré till Skärholmens centrum upplevdes som otryggt då det var mörkt och underhållet var eftersatt.

En förbättrad miljö och trygghet har byggts upp genom ny markbeläggning, nya träd och planteringar, ny möblering med fler sittplatser samt förstärkt belysning.

Upprustningen budgeterades till 4,0 mnkr, slutlig kostnad 5,3 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till förändrade mängdbehov av natursten och ökade kostnader för marktegel. Se vidare bilaga 1.

Bodholmsgången efter upprustning.

Gröna Stugans park, Bredäng.

Gröna Stugans park, som även kallas Flygplansparken, är en populär kvarterspark mellan de karaktäristiska skivhusen i Bredäng. Parken saknade en enhetlig rumslighet och belysning saknades på flera platser. Lekredskap var utslitna och det fanns ett behov av nya aktiviteter.

Gröna Stugan byggdes om efter en medborgardialog där det vinnande temat blev Upp i luften. Därför byggdes parken om med temat i tankarna gällande valet av lekredskap och det gamla flygplanet som var en klassiker i parken renoverades. Den har nu

blivit stadsdelens centrala park som uppskattas av boende. Ett vardagsrum och en mötesplats för alla åldrar med många olika aktiviteter.

Projektets totalkostnad blev 14,8 mnkr för hela parkens upprustning och förnyelse inklusive medborgardialog, utredning, programarbete samt detaljprojektering. Projektet samfinansierades med stadsdelsförvaltningens parkinvesteringsmedel, 7,9 mnkr. Projektet beviljades också 1,3 mnkr i klimatmedel. Grönare Stockholms andel av projektet blev alltså 5,6 mnkr. Med hjälp av finansieringslösningen har parken kunnat byggas enligt planer och boendes önskemål. Se vidare bilaga 2.

Gröna Stugan efter upprustning.

Backens parklek, Östbergahöjden.

Parkleken Backen har rustats upp för att skapa en attraktiv lekpark för barn i alla åldrar. Stor vikt har lagts vid renovering av gamla rabatter samt nyanläggning av växtbäddar med biokol. Investeringsprojektet beviljades 5,0 mnkr och projektets totalutgift, efter avslut, är 5,2 mnkr. Se vidare bilaga 3.

Parkleken Backen efter upprustning.

Bandängens parklek, Bandhagen.

Bandängens lekplats och plaskdamm har utvecklats och rustats upp. Lekplatsen var på grund av anläggningens ålder och antalet besökande i behov av upprustning. Parken har efter upprustning fler aktiviteter, ökad tillgänglighet och utgör en tryggare plats med tema "upptäck naturen".

Investeringsprojektet beviljades 10,5 mnkr och projektets totalutgift, efter avslut, är 9,4 mnkr. Se vidare bilaga 4.

Bandängen efter upprustning

Flatens entréer.

En säkrare, mer tillgänglig och inbjudande entré till Flatens naturreservat och Flatenbadet har skapats. Genom att plantera träd och buskar, skapa infiltrationsytor för dagvatten och anlägga ängsytor har god miljö, ekosystemtjänster och biologisk mångfald utvecklats.

För projektet avsattes 4,0 mnkr och slutlig utgift blev 4,5 mnkr. Avvikelsen mot budget beror på ökade byggaktörsutgifter i form av bygg- och projektledartid. Se vidare bilaga 5.

Flatenbadets entréytor efter ombyggnad

Solursparken.

Solursparken är en centrumnära park inom riksintresset Vällingby. Projektet innebär en upprustning av parken med mål att öka de gröna värdena, skapa ekosystemtjänster och öka tryggheten. Projektet har bland annat inneburit att en ny lekplats har anlagts, parken har fått nya möbler, infrastruktur för tillfällig servering har anlagts, nya planteringsytor, möjlighet till stadsodling, perennplantering som gynnar pollinatörer och dagvattenhantering.

Projektets budget enligt genomförandebeslut, 9,0 mnkr, överskreds med 1,1 mnkr beroende på att projektet, efter genomförandebeslutet, utökades med klimatåtgärder. Se vidare bilaga 6.

Solursparken efter renovering

Tenstagången.

Ett viktigt gångstråk inklusive torg och entré till Tensta centrum var tidigare eftersatt, otryggt och mörkt och saknade plats för vistelse. Tenstagången har haft problem med jämlikhet och kvinnor och barn har upplevt otrygghet.

Genom ny möblering och belysning, utvecklade vistelseytor och nya växtbäddar och planteringar har sociala värden förbättrats och tryggheten ökat samtidigt som ekosystemtjänster har skapats.

Utredningsarbete med program och projektering för Tenstaplan samt Taxingeplan har tagits fram inom uppdraget. Den fortsatta upprustningen av Taxingeplan har genomförts via trygghetsmedel. Projektet har också samordnats med projektet Smart belysning och trafikförvaltningens belysningsåtgärder kring stationsbyggnaderna vid Taxingeplan och Tenstaplan.

Projektet disponerade 9,0 mnkr, varav 3,0 mnkr utgjorde bidrag från Boverket och 6,0 mnkr Grönare Stockholm-medel.

Projektets slutliga utgift blev 10,3 mnkr och intäkt 3 mnkr. Avvikelsen bestod av ökade kostnader för projektering då kontoret har utökat kraven på det systemstöd som redovisningen ska använda sig av. Kostnaderna ökade även på grund av utvidgad omfattning av belysningsprojektering för de anslutande sidogångarna till Tenstagången. Se vidare bilaga 7.

Tenstagången efter renovering

Gullingeparken.

Gullingeparken ligger centralt i Tensta och i direkt anslutning till Tensta centrum. Syftet med upprustningen var att öka tryggheten och göra det mer attraktivt att använda parken.

Genom enkla vegetationsåtgärder framhävs parkens fornminnen samtidigt som den biologiska mångfalden gynnas. Försiktig gallring har gjorts för att få in mer ljus i parken.

Upprustningen budgeterades till 2,0 mnkr kronor och utfallet blev 2,1 mnkr. Avvikelsen består av ökade kostnader för belysnings- och schaktarbeten som inte genomförts enligt plan vid renovering av närliggande lekplats. Trafikkontoret har även samordnat projektledningen av lekplatsen i parken. Parkleken har finansierats via stadsdelsförvaltningens parkinvesteringsmedel. Se vidare bilaga 8.

Gullingeparken efter renovering

Måluppfyllelse

Trafikkontoret gör den sammanvägda bedömningen att de aktuella projekten har uppfyllt projektmålen.

Projekten uppvisar till sin karaktär stora olikheter och har haft stor variation i förutsättningar och genomförande. Kontoret gör bedömningen att samtliga projekt bidrar till ett grönare och tryggare Stockholm genom att tillföra gröna värden, utveckla attraktiva platser för vistelse och lek och ökad trygghet.

För närmare redovisning av projekten hänvisas till respektive bilaga.

Projektets genomförande och tidplan

Projektets genomförande och tidplaner framgår av respektive bilaga.

Intressenthantering och kommunikation

Projektets intressenthantering och kommunikation framgår av respektive bilaga.

Ekonomi

Trafiknämnden godkände 2017-04-06 förslag till genomförande för de åtta ovan redovisade projekten till en beräknad investeringsutgift om 43,5 mnkr. Budget för projektet Gröna Stugan utökades med 2,5 mnkr i ett reviderat genomförandebeslut som togs i trafiknämnden 2017-11-23. Projektets sammanlagda budget uppgick därmed till 46,0 mnkr.

Projekten har finansierats genom särskilda medel inom satsningen Grönare Stockholm som ingår i nämndens utökade investeringsplan.

Projektets totala utgift uppgår till 49,5 mnkr, vilket är något högre än den beslutade budgeten. Trots detta prognostiseras inte någon nettoavvikelse för Grönare Stockholms totala budget på 300 mnkr.

De projekt där den största avvikelsen mot budget redovisas är Bodholmsgången, Solursparken och Tenstagången. I projektet Bandängen redovisas minskade utgifter jämfört med beslutad budget.

Gemensamt för samtliga projekt är att det på grund av tidsbrist inte hade tagits fram kalkyler inför genomförandebeslut. Projektets budget baserades därmed på uppskattningar. Detta medförde också att utgifterna inte specificerades i genomförandebeslutet vilket får till följd att utgifterna nu inte kan analyseras per utgiftskategori.

I nedanstående tabell redovisas beslutat belopp och utfall för de åtta projekt:

Projekt	Beslutat belopp	Utfall	Avvikelse
Bodholmsgången	4,0	5,3	1,3
Gröna Stugan, Bredäng	5,5	5,6	0,1
Östberga, Backen	5,0	5,2	0,2
Högdalen, Bandängen	10,5	9,4	-1,1
Entréer Flatens naturreservat	4,0	4,5	0,5
Solursparken	9,0	10,1	1,1
Tenstagången/stråket	6,0	7,3	1,3
Gullingeparken	2,0	2,1	0,1
Summa netto	46,0	49,5	3,5

Med hänvisning till de ovan nämnda förutsättningarna kan lärdomar dras att projektens genomförandebeslut bör tas i separata ärenden. Dessa ärenden bör också baseras på detaljerade handlingar som ligger till underlag för de kalkyler som utarbetas. Med hänvisning till kontorets handlingsplan för säkrare genomförandebeslut finns ambitionen att undvika inriktningsbeslut utan föregående program- och kalkylarbete och genomförandebeslut som är gemensamma för flera projekt.

Risk/Osäkerhet

Gemensamt för de redovisade projekten är att genomförandebesluten, p.g.a. tidsbrist, togs utan att sedvanliga bygghandlingar och projektkalkyler hade utarbetats. Detta kan ha bidragit till att några projekt överskred budget. Kontoret kan konstatera att det inte är optimalt att utarbeta beslutsunderlag under tidsbrist då beslutsunderlagets kvalitet kan bli lidande. Kontoret kan med detta i beaktande ändå konstatera att projekten, utifrån givna förutsättningar, har genomförts på ett ändamålsenligt sätt.

Slut

Bilagor

1. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 1, Bodholmsgången.
2. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 2, Gröna stugan.
3. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 3, Backens parklek.
4. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 4, Bandängen.
5. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 5, Flatens entréer.
6. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 6, Solursparken.
7. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 7, Tenstagången.
8. Grönare Stockholm etapp 1. Slutredovisning av åtta projekt, bilaga 8, Gullingeparken.